

Marinela ȚEPUȘ

Bacău

Ultimul proces al unor vieți anonime

Există, în țară, teatre și teatre. Despre care se aude permanent, despre care se aude din când în când, despre care nu se (mai) aude nimic. Cu un buget mai mult sau mai puțin satisfăcător. Cu directori mai tenace sau mai comozi (delăsători?). Cu un număr nu prea mare de actori angajați, dar cam toți pe perioadă nedeterminată. În împrejurări relativ asemănătoare, există teatre care (par că) nu se sinchisesc de anonimatul în care se află (Târgu Mureș, Turda, Petroșani, Satu Mare, Baia Mare, Petroșani...), dar sunt și unele care încearcă din răspuțeri să obțină un loc „mai în față” în peisajul cultural românesc (Brăila, Reșița, Miercurea Ciuc, Bacău...). Nu cred că cele din urmă beneficiază de cine știe ce privilegii sau de atenția sporită a finanțatorilor locali. Și dacă (totuși) se întâmplă să..., înseamnă că aceștia au mintea și sufletul încă nerobotizate, fiind capabili a înțelege rostul culturii și beneficiile ei pe termen lung. Și mai înseamnă că directorii teatrelor în cauză sunt în stare să gestioneze cum se cuvine multul/ puținul pe care-l au la dispoziție.

Cei doi (nu de mult numiți) directori – Adrian Găzdaru și Gabriel Duțu – fac parte dintr-o elită (cu totul) devotată cauzei pe care o slujesc. Actorii talentați, aflați la maturitatea carierei artistice, și-au asumat și sarcina, deloc ușoară, de a restructura/ revigora activitatea Teatrului „Bacovia” din Bacău. Au un program coerent, care cuprinde un repertoriu variat, accesibil publicului de toate vârstele și din toate mediile. Colaborează cu regizori importanți din noua generație (au montat deja: Răzvan Dincă, Gelu Badea, Claudiu Goga, urmează: Ion Sapdaru, Vlad Massaci...). Reiau Gala Recitalurilor, un festival apus, probabil, din lipsă de fonduri.

Ultima premieră băcăuană a fost cu **Auto** de Ernesto Caballero, piesă contemporană (de curând apărută într-o antologie de teatru spaniol îngrijită de Ioana Anghel și Andreea Dumitru, ele însele reprezentante notabile ale noii generații de teatrologi) regizată de Claudiu Goga. Un text modern (aparent) ancorat în cotidian, în fond cu înțelesuri mult mai profunde. Timpul și (chiar) spațiul – nu se specifică decât faptul că acțiunea se petrece într-o „sală de așteptare” – rămân nedefinite. Personajele poartă nume generice: Soția, Soțul, Cumnata, Autostopista și sunt purtătoarele unor caracteristici sumare. Soția *iubește* bucătăria și obiectele electrocasnice, Soțul *iubește* mașinile, Cumnata *se iubește* pe sine, iar Autostopista *îi iubește* pe mulți (... *la șosea!*). Acesta ar fi întâiul nivel de înțelegere. Planurile „secunde” sunt însă infinit mai bogate în semnificații. Are loc un proces, și nu unul oarecare, făcut (cum s-ar putea crede la prima vedere) în urma unui accident auto oarecare, ci (ultimul și cel mai important!), acela de (re)evaluare a vieților celor patru (în final doar, vom afla că „eroii” noștri se află, de fapt, în... sala de așteptare a lumii de dincolo). Un dialog (voit) anost, cu destule clișee, dezvăluie obsesii, neîmpliniri, frustrări adunate în timp. Replicile sunt lungi, adesea se convertesc în monologe, și totuși, spectacolul are ritm, cuvintele sfichiuiesc... Claudiu Goga, unul dintre ultimii creatori români „de modă veche” – în înțelesul cel mai bun al cuvântului –,

adică dintre aceia care încă mai cred în forța creatoare a actorului și care, în consecință, lasă acestuia, pe scenă, suficientă libertate, descifrează fiecare plan al piesei, construind un spectacol rafinat, subtil, poate, pentru publicul frust, dar realmente incitant pentru spectatorii obișnuiți ai sălilor de spectacol. Cu mijloace puține, într-un decor (semnat: Ramona Ingrid Macarie) de o simplitate maximă, însă extrem de sugestiv – nouă uși așezate de jur-împrejurul spațiului de joc, luminate de spoturi, și patru scaune negre de birou –, regizorul dezvoltă cu multă migală fiecare nivel al piesei, ca-ntr-un complicat joc de *puzzle*. Sub masca banalității se ascunde o lume colcăitoare, cu mult prea multe incertitudini, cu pasiuni mărunte, cu speranțele amortește. Spațiul scenic este apăsător. Pare că nimic nu se întâmplă, ușile nu se deschid, personajele se mișcă în cerc... și totuși... După lăsarea cortinei, întrebările te năpădesc și pleci cu un gust sălcu. Puținele momente comice, ironia fină, nu sunt de-ajuns pentru a atenua senzația că totul este de prisos, că va veni o vreme a marilor bilanțuri. Cu ce te prezinți tu la ultimul „proces“? Dacă vei fi silit să repeți o eternitate aceleași și aceleași lucruri pe care le-ai trăit... Dacă vei fi obligat să reiei o veșnicie toate micile sau marile erori ale

Gabriel DUȚU și Eliza Noemi JUDEU.

scurtei tale vieți... Este un spectacol incomod. Deloc relaxant. Dar care te marchează puternic. Și oare e puțin lucru?

Actorii răspund cu promptitudine indicațiilor regizorale, înțelegând exact ceea ce au de făcut. Jocul lor e ferm, fără înflorituri. Sunt atenți la relații, intervin cu precizie atunci când e cazul, se retrag discret când e necesar. Patru oameni în stare să umple scena, să trezească permanent interesul sălii. Eliza Noemi Judeu dă consistență unei soții cu totul acaparată de... bucătărie și de obiectele casnice. Resemnată, acceptă o viață searbădă, lipsită de evenimente, sau a cărui unic eveniment îl constituie posibilitatea de a bea din pahare de cristal și de a mânca din farfurii de porțelan scump la... pădure. Gabriel Duțu, marea revelație a reprezentației, întruchipează un soț umil, îndrăgostit de mașina care tocmai se făcuse zob, fără perspective, fără carieră, a cărui unică variație, în viață, o constituie relația extraconjugală cu propria cumnată. Ca să nu mai caute, se folosește de ceea ce are la îndemână. Adriana Pârvu (*Autostopista*) pare a călători fără țintă, mulțumindu-se cu aventuri la-ntâmplare. Este voit superficial personajul său, rezolvat cu profesionalism.

Florina Găzdaru (*Cumnata*) creează tipul femeii flasce, lascive, leneșe, atât de leneșă încât, asemeni Soțului, acceptă o legătură incestuoasă, numai ca să nu fie nevoită să se uite în altă parte.

Este un spectacol de calitate, cu momente realmente împlinite, care, sperăm că va rămâne vreme multă de aci înainte în topul preferințelor publicului din Bacău.

Constantin PARASCHIVESCU

Precum în cer...?

Întâmplător sau nu, opțiunea pentru dramaturgia spaniolă a tinerei conduceri a teatrului din Bacău le e benefică. A fost, la începutul stagiunii, Federico García Lorca, într-un spectacol excelent realizat de Gelu Badea, *Casa Bernardei Alba*; e, acum, Ernesto Caballero cu o piesă intitulată **Auto**, într-un spectacol ca o lecție de artă realizat de Claudiu Goga. Două generații de dramaturgi, cu două modalități de explorare a realității și două mesaje de reflecție, diferențiate în timp – Lorca, în prima jumătate a secolului douăzeci, sub dictatura franchistă ce strivea libertatea individuală, Caballero, în ultimul deceniu al aceluiași secol, într-o libertate de prospecție ce denunță violența și degradingolada contemporană. Un reputat hispanist, Wilfried Floeck, citat de Andreea Dumitru în prefața volumului *Teatrul spaniol contemporan*, pe care l-a coordonat împreună cu Ioana Anghel (Fundatia Culturală „Camil Petrescu”, Revista „Teatrul azi”, supliment 2005), spunea: „Teatrul angajat al postmodernității se distinge radical de teatrul de critică socială din epoca lui Franco” – „nu este un teatru de răspunsuri, ci de întrebări” – „se centrează mai presus de toate pe individ”. Autorii incluși în antologie n-au